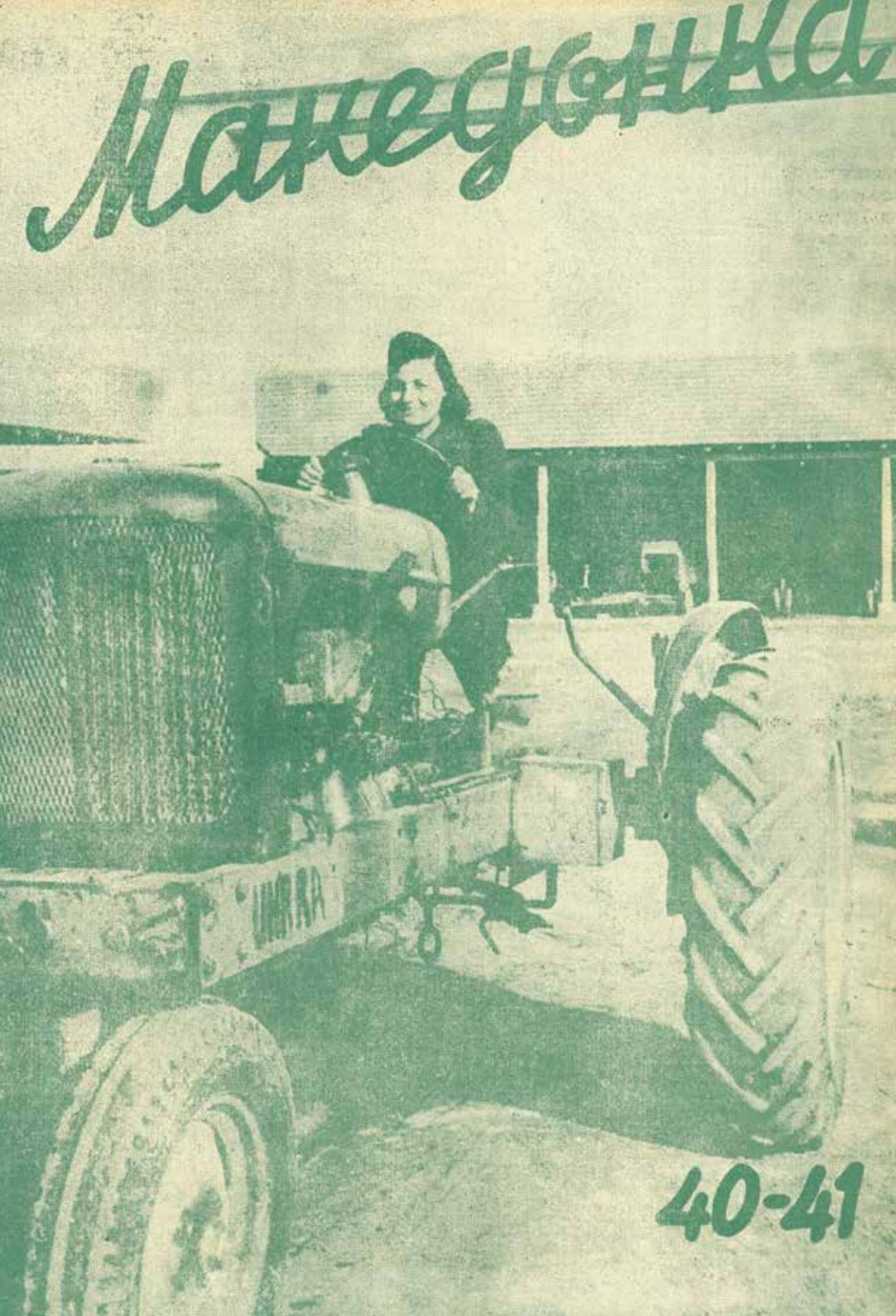
Македонка

40-41

ЛИСТА НА КРАТЕНКИ

АВНОЈ – Антифашистичко веќе на народното ослободување на Југославија

АСНОМ – Антифашистичко собрание на народното ослободување на Македонија

АФЖ – Антифашистички фронт на жените

АФЖЈ – Антифашистички фронт на жените на Југославија

ГО – Главен одбор

ДФМ – Демократска Федеративна Македонија

КП – Комунистичка партија

КП-МК; КПМ – Комунистичка партија на Македонија

КПЈ – Комунистичка партија на Југославија

НОБ – Народноослободителна борба

НОВ – Народноослободителна војска

НОВМ – Народноослободителна војска на Македонија

НОМС – Народноослободителен младински сојуз

НФ – Народен фронт

НРМ – Народна Република Македонија

СЖД – Сојуз на женските друштва

СКМ – Сојуз на комунистите на Македонија

СКОЈ – Сојуз на комунистичката (о)младина на Југославија

СССР – Сојуз на Советските Социјалистички Републики

СФРЈ – Социјалистичка Федеративна Република Југославија

СФ-СН – Смрт на фашизмот - слобода на народот

ФНРЈ – Федеративна Народна Република Југославија

ЦК – Централен комитет

КОРИСТЕНИ ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА

ВОВЕД

(Јана Коцевска)

Извори:

Мицева, Сузана. 2023. Струмица го исфрли терминот родова еднаквост од „Стратегијата за млади“. Телма телевизија. 29.04.2024. Последно пристапено на 6 ноември 2024. strumica-go-isfrli-terminot-rodova-ednakvost-od-strategijata-za-mladi

Платформа за родова еднаквост. 2024. *Реакција за предлог законот за изменување и дополнување на Законот за основно образование и Предлог законот за средно образование*. https://rodovaplatforma.mk/blog/2024/11/01

Литература:

Despot, Blaženka. 1987. *Žensko pitanje i socijalističko samoupravljivanje*. Centar za kulturnu djelatnost, Zagreb.

Sklevicky. Lydia. 1996. Konji, žene, ratovi. ur. Dunja Rihtman Auguštin. Zagreb: Druga.

Zaharijević, Adriana. 2015. *Fusnota u globalnoj istoriji: kako se može čitati jugoslovenskog feminizma?*. SOCIOLOGIJA, Vol. LVII, 72-89.

Ацева, Вера. Манева, Лиљана. 10.12.1948. „Вториот конгрес на Антифашистичкиот фронт на жените од Македонија.“ Главен одбор на АФЖ за Македонија, стр. 12 (конгресот се одржал на 27 и 28 јуни 1948 година).

Георгиевски, Звездан. 2013. Кино „Култура“, *Окно*, 12.08.2013. Последно пристапено на 05.11.2024. https://okno.mk/node/30692

Ѓурић, Дубравка. 2019. *Интервју со Нада Лер-Софроник: Сè уште ни треба стариот Маркс*. Преведено за Тиииит! Инк. од Дејан Дино Милосављевиќ по повод нејзината смрт во мај 2020 година. *Во сеќавање на Нада Лер-Софроник*, 2020. Последно пристапено на 5 ноември 2024. https://tiiiitinc.com/femoar/prikaz/66/vo-seavanje-na-nada-ler-sofroni

Хаџиевска, Ивана и Коцевска, Јана. 2022. „Архиви на невидливите: Македонка – Орган на АФЖ (1944-1952), историски искуства и културна меморија“. ЦИНИК, Скопје.

КРИТИЧКИ ОСВРТ
(Ана Коларић)

Извори:

AFŽ Arhiv. н.д. „Adela Jušić, 'Ja mislim, drugarice...'". Приступано на 18 октомври 2024. https://afzarhiv.org/items/show/481

Credo Library. н.д. „W. E. B. Du Bois Papers, 1803-1999 (bulk 1877-1963)". Приступано на 10 октомври 2024. https://credo.library.umass.edu/view/collection/mums312

Danas. 2024. „Vaspitačica priznala da je ostavila decu samu kada je dečak progutao žir i preminuo", 30.07.2024. Приступано на 21 октомври 2024. https://www.danas.rs/vesti/drustvo/vaspitacica-priznala-da-je-ostavila-decu-samu-kada-je-decak-progutao-zir-i-preminuo/

EDSITEment. н.д. „W.E.B. Du Bois Papers". Приступано на 10 октомври 2024. https://edsitement.neh.gov/media-resources/web-du-bois-papers

Gale. н.д. „Women's history". Приступано на 10 октомври 2024. https://www.gale.com/womens-history

Krstić, Ana. 2024. „Privremeno obustavljena primena Zakona o rodnoj ravnopravnosti". *Otvorena vrata pravosuđa*, 30.08.2024. Приступано на 21 октомври 2024. https://www.otvorenavratapravosudja.rs/teme/ustavno-pravo/privremeno-obustavljena-primena-zakona-o-rodnoj-ravnopravnosti

Komarčević, Dušan. 2024. „'Nacionalna čitanka' za časove rodoljublja u školama", 06.10.2024. Приступано на 21 октомври 2024. https://www.slobodnaevropa.org/a/nacionalna-citanka-srbija-casovi-rodoljublja/33146259.html

UC Davis Library. н.д. „Women's History". Приступано на 10 октомври 2024. https://guides.library.ucdavis.edu/womens-history/primary_sources

Zorić, Ognjen. 2018. „Sve boljke zdravstvenog sistema Srbije". *Slobodna Evropa*, 03.08.2018. Приступано на 21 октомври 2024. https://www.slobodnaevropa.org/a/srbija-zdravstvo/29141888.html

Ženski pokret. н.д. „O projektu". Приступано на 18 октомври 2024. https://www.zenskipokret.org/

Књиженство. н.д. „О Књиженству". Приступано на 18 октомври 2024. http://www.knjizenstvo.rs/#gsc.tab=0

Невидливи архиви. н.д. „Категорија текстови". Приступано на 15 октомври 2024. https://nevidliviarhivi.mk/pdf-category/texts/

Невидливи архиви. н.д. „Списанија“. Пристапено на 15 октомври 2024. https://nevidliviarhivi.mk/magazines/

Циник, Скопје. н.д. „About CINIK“. Пристапено на 15 октомври 2024. https://cinikskopje.wordpress.com/

Литература:

Hadžievska, Ivana, Jana Kocevska. “List AFŽ-a ‘Makedonka’ – zapostavljeni arhivski izvor za žensku povijest”. Intervju vodila Tihana Bertek. *Vox Feminae*. 10.12.2022. https://voxfeminae.net/pravednost/list-afz-a-makedonka-zapostavljeni-arhivski-izvor-za-zensku-povijest/ (пристапено на 18.10.2024).

Hale, Charles R. 2001. “What Is Activist Research?”. *Social Science Research Council* 2 (1-2): 13-15.

Kolarić, Ana. 2017. *Rod, modernost i emancipacija. Uredničke politike u časopisima* Žena *(1911-1914) i* The Freewoman *(1911-1912)*. Beograd: Fabrika knjiga.

Martinez, Miguel A. 2024. “Activist Research as a Methodological Toolbox to Advance Public Sociology”. *Sociology*, Vol. 58 (4): 832-850.

Moseley, Eva. 1973. “Documenting the History of Women in America”. *The American Archivist*, Vol. 36 (2): 215-222.

Moseley, Eva. 1980. “Sources for the ‘New Women’s History’”. *The American Archivist*, Vol. 43 (2): 180-190.

Pantelić, Ivana. 2011. *Partizanke kao građanke*. Beograd: Evoluta.

Peković, Slobodanka: Пековић, Слободанка. 2016. „Прошло је време нечујности“. Интервју водиле Ана Коларић и Станислава Бараћ. *Књиженство*, VI (6). http://www.knjizenstvo.rs/sr/casopisi/2016/intervju/proslo-je-vreme-necujnosti

Quinn, Patrick M. 1977. “The Archivist as Activist”, *Georgia Archive*, Vol. 5 (1): 25-35.

Vukliš, Vladan, Gilliand, Anne J. 2017. „Arhivski aktivizam: nove forme i lokalne primjene“. *Glasnik arhiva i Arhivističkog udruženja Bosne i Hercegovine* 47: 186-199.

Vukliš, Vladan, Gilliand, Anne J. 2016. “Archival Activism: Emerging Forms, Local Applications”. Bojana Filej, ed. *Archives in the Service of People – People in the Service of Archives*. 14-25. Maribor: Alma Mater Europea.

Zanish-Belcher, Tanya, Mason, Kären M. 2007. “Raising the Archival Consciousness: How Women’s Archives Challenge Traditional Approaches to Collecting and Use, Or, What’s in a Name?”. *Library Trends*, Vol. 56 (2): 344-359.

Zinn, Howard. 1977. “Secrecy, Archives, and the Public Interest”. *The Midwestern Archivist*, Vol. 2 (2): 14-26.

Бошковска, Нада. „Предговор“. Ивана Хаџиевска, Јана Коцевска, ур. *Архиви на невидливите: Жените во печатот од Вардарска Македонија помеѓу двете светски војни*. 7-14. Скопје: ЦИНИК – Центар за истражување на национализмот и културата.

Величковска, Мања. 2022. „Наративните стратегии за создавање на женските ликови во книжевните прилози на списанието Македонка“. Ивана Хаџиевска, Јана Коцевска, ур. *Македонка: Орган на АФЖ (1944-1952), историски искуства и културна меморија*. 183-219. Скопје: ЦИНИК – Центар за истражување на национализмот и културата.

Коцевска Јана. 2022. „Здравствените политики и политиките на грижа и нега низ страниците на Македонка“. Ивана Хаџиевска, Јана Коцевска, ур. *Македонка: Орган на АФЖ (1944-1952), историски искуства и културна меморија*. 103-145. Скопје: ЦИНИК – Центар за истражување на национализмот и културата.

Леитнер-Стојанов, Дарко. 2022. „Писменоста и просветата во списанието „Македонка (1944-1952): Меѓу родова еманципација и политичка мобилизација“. Ивана Хаџиевска, Јана Коцевска, ур. *Македонка: Орган на АФЖ (1944-1952), историски искуства и културна меморија*. 147-181. Скопје: ЦИНИК – Центар за истражување на национализмот и културата.

Хаџиевска, Ивана, Коцевска, Јана. 2022. „Истражување на првиот македонски женски весник: од раздружено сеќавање до архиви на женското живеено искуство“. Ивана Хаџиевска, Јана Коцевска, ур. *Македонка: Орган на АФЖ (1944-1952), историски искуства и културна меморија*. 23-57. Скопје: ЦИНИК – Центар за истражување на национализмот и културата.

ИСТОРИСКИ НАРАТИВИ
(Петар Тодоров)

Извори од списанието „Македонка“:

11 октомври, год. 3, бр. 24 (октомври 1946), стр.1.

11 октомври, год. 5, бр. 46-47 (август-септември 1948), стр.1.

28 годишнина, год. 2, бр. 12-13 (октомври-ноември 1945), стр.3.

30 годишнина на Октомвриската Револуција, год. 4, бр. 36-37 (октомври-ноември 1947), стр.8.

800 години на Москва, год. 4, бр. 35 (септември 1947), стр.11.

Абаџиев, Георги. „Сребра Комитката“, год. 7, бр. 81-82 (август-септември 1951), стр.1-2.

Борба за праведен мир и готовност да се брани независноста на нашата земја, е осмомартовскиот завет на ситe југословенски жени, год.7, бр.76 (март 1951), стр.1-2.

Гоце Делчев, год. 4, бр. 30-31 (април-мај 1947), стр.17.

Д-р А. Урошевиќ. „Од минатото на Скопје“, год. 6, бр. 70-71 (септември-октомври 1950), стр. 8–9.

Динев, Ангел. „Жените во Илинденската епопеја*“,* год.7, бр. 69 (мај 1950), стр.1-2

Илинден 1903-1944, год. 2, бр. 8-9 (јуни-јули 1945), стр.8-9.

Како настанал меѓународниот женски ден 8 март, год. 2, бр. 5-6 (март-април 1945), стр. 24.

Конески, Блажо. „Првите славјански просветители“, год. 2, бр.7 (мај 1945), стр.4.

Левкова, Љ. *„Жените во македонското национално-ослободително движење во пред Илинденското востание“,* год. 5, бр. 45 (мај 1948), стр.3.

Николова, Вера. „Илинден“, год. 3, бр. 21-22 (јули-август 1946), стр.17.

Партизан, год. 1, бр. 2 (декември 1944), стр.28.

Пет години на нашата република, год. 5, бр. 56 (1949), стр.2.

Поповски, Благој. „Гоце Делчев“, год. 3, бр. 19 (мај 1946), стр.13.

Пренос на телните остатоци на Гоце Делчев во слободна Македонија, год. 3, бр.24 (октомври 1946), стр.2.

Пријателство на советските народи: по случај на 31 годишнината од Октомвриската социјалистичка револуција, год. 5, бр.48 (декември 1948), стр.3.

Прв 8 март во слобода, год. 2, бр. 5-6 (март-април 1945), стр.7.

Се ближи 11 октомври најрешителниот ден на македонскиот народ, год. 2, бр.10-11 (август-септември 1945), стр.4-5.

Чулафич, Милица. „Потпоручник, *‘Дваесет и втори декември – ден на југословенската армија’“*, год.6, бр. 61 (1949), стр.5-6.

Извори:

Илинденски сведошта, Том I, дел I, Јасмина Дамјановска, Ленина Жила, Филип Петровски ур., Државен архив на Република Македонија, Скопје 2016.

Македоно-одрински свидетелства: регистар на учасниците в освободителните борби в Македония, Тракия и Добруджа, получили българска народна пенсия през 1943 г., Том I, дел III, Филип Пеловски ур., Библиотека Струмски, Софија 2021.

Литература:

Brown, Keith. 2003. *The Past in Question: Modern Macedonia and the Uncertainties of Nation*, Princeton University Press.

Величковска, Мања. 2022. „Наративните стратегии за создавање на женските ликови во книжевните прилози на списанието 'Македонка'", во *Архиви на невидливите: Македонка, орган на АФЖ (1944-1952), историски искуства и културна историја*, ур. Ивана Хаџиевска и Јана Коцевска, 187-223. Скопје: Центар за истражување на национализмот и културата.

Хаџиевска, Ивана. 2021. „Историја на жените", во *Архиви на невидливите: Жените во Вардарска Македонија помеѓу двете светски војни*, ур. Ивана Хаџиевска и Јана Коцевска.57-85. Скопје: Центар за истражување на национализмот и културата.

Хаџиевска, Ивана и Коцевска, Јана. 2022. „Вовед - Истражување на првиот македонски женски весник: од раздружено сеќавање до архиви на женско живеено искуство", во *Архиви на невидливите: Македонка, орган на АФЖ (1944-1952), историски искуства и културна историја*, ур. Ивана Хаџиевска и Јана Коцевска, 25-59. Скопје: Центар за истражување на национализмот и културата.

Хаџиевска, Ивана. 2022. „Политичка историја - Политичко издигнување на жените: форми на политичко учество на жените во социјалистичка Македонија (1944-1953)", во *Архиви на невидливите: Македонка, орган на АФЖ (1944-1952), историски искуства и културна историја*, ур. Ивана Хаџиевска и Јана Коцевска, 61-104. Скопје: Центар за истражување на национализмот и културата.

РЕЛИГИСКИ ПЕРСПЕКТИВИ

(Ана Ашталковска Гајтаноска)

Извори од списанието „Македонка":

III-иот конгрес на Народната младина на Македонија. Работен договор на нашата младина, год. 4, бр. 33-34 (јули-август 1947), стр. 9.

8 март меѓународниот борбен ден на жените. Осумартовското натпреварување во нашите организации. Резултатите од градските екипи на АФЖ од Битола, год. 5, бр. 40-41 (февруари-март 1948), стр. 12.

Активистката Гена Дамче од Крушево описмени 48 младинки-Шиптарки, год. 5, бр. 55 (1949), стр. 10.

Активно да учествуеме во избирањето на новите раководства на АФЖ, год. 5, бр. 42 (април 1948), стр. 1.

Акција за симнување на фередјето. Голем успех на организацијата на АФЖ во Дебар, год. 4, бр. 36-37 (октомври-ноември 1947), стр. 7.

Анчева, М. „Активите по домашна ракотворба – сектор во земјоделските задруги“, год. 5, бр. 53-54 (1949), стр. 11.

Апостолов, Љ. „Градиме нов живот“, год. 5, бр. 42 (април 1948), стр. 3.

Арсова, Ленче. „Да помогнеме на нашата другарка муслиманка“, год. 2, бр. 3-4 (јануари-февруари 1945), стр. 11.

Асанова, Фемија. „Пак дојди да не научиш нешто...“, год. 2, бр. 5-6 (март-април 1945), стр. 12.

АФЖ – Дебар, 250 муслиманки од Дебар го сметнаа фередјето, год. 4, бр. 32 (јуни 1947), стр. 6.

Ацева, Вера. „Нашата жена ќе стори се да 1947 година биди година на поголеми постиженија во изградбата на нашата земја“, год.4, бр. 27 (јануари 1947), стр. 6.

Без фередје во нов живот, год. 7, бр. 75 (февруари 1951), стр. 2-3.

Без фередје низ Југославија, год. 7, бр. 75 (февруари 1951), стр. 17.

Богданова, Нада. „Децата на падналите борци и задачите на АФЖ за нивното збринување“, год. 2, бр. 14 (декември 1945), стр. 13.

Борба против неписменоста, год. 4, бр. 27 (јануари 1947), стр. 10.

В.Ј. „Муслиманската жена се бори за ослободување од мракот“, бр. 33-34 (јули-август 1947), стр. 6.

Вескова, С. „Изборите во Кочани“, год. 2, бр. 5-6 (март-април 1945), стр. 4.

Вести од задругите, год. 5, бр. 53-54 (1949), стр. 14.

Вистинска равноправност – значи преди се премавнување на неписменоста, год. 3, бр. 26 (декември 1946), стр. 1.

Во текот на осмомартовското натреварување, год. 4, бр. 28 (февруари 1947), стр. 8-9.

Галева, Рада. „Нека е срќно и за многу години!“, год. 2, бр. 5-6 (март-април 1945), стр. 3.

Галева, Рада. „Да се подготвиме за новата кампања против неписменоста“, год. 2, бр. 23 (септември 1946), стр. 7.

Гјорговска, Р. „Женски работилници за домашна изработка...“, год. 4, бр. 35 (септември 1947), стр. 6.

Главен одбор на АФЖ на Македонија, ПРОГЛАС на Главниот одбор на АФЖ на Македонија по повод изборите за народни одбори, год. 4, бр. 29 (декември 1947), стр. 1.

Граоркова, Јорданка. „Низ нашата татковина“, год. 2, бр. 12-13 (октомври-ноември 1945), стр. 18.

Да ги заактивизираме новите одбори на АФЖ, год. 6, бр. 69 (август 1950) стр. 5.

Да го зајакниме Антифашистичкиот фронт на жените во Македонија, год. 1, бр. (ноември 1944), стр. 9.

Да ја засилиме работата на активите за борба против неписмеността. „ЌЕ ЈА ЛИКВИДИРАМЕ НЕПИСМЕНОСТА...“, год. 5, бр. 61 (1949), стр. 10.

Да се подготвиме за вториот конгрес, год. 5, бр. 43 (мај 1948), стр. 1.

Ден побргу да го отфрлиме фереџето... , год. 7, бр. 75 (февруари 1951), стр. 3.

Дејноста на организациите на АФЖ, во чест на меѓународниот ден на жената – 8 март, год. 5, бр. 51 (1949), стр. 9.

Дивна. „Селанките од Умова дадоа 70 рала чорапи“ , год. 2, бр. 3-4 (јануари-февруари 1945), стр. 13.

Дописи од организациите на АФЖ, бр. 35 (септември 1947), стр. 12.

Досегашните пропусти на организацијата на АФЖ во аналфабетската кампања, год. 5, бр. 39 (јануари 1948), стр. 2.

До сите албанки и муслиманки во Македонија, год. 4, бр. 33-34 (јули-август 1947), стр. 10.

Едајет Рамадан – кандидат за народни одборник, год. 8, бр. 83 (декември 1952), стр. 11.

Жените во Македонија во првомајското натпреварување, год. 3, бр. 17-18 (март-април 1946), стр. 6-7.

Жените на Македонија се готват за својот прв конгрес, год. 3, бр. 20 (јуни 1946), стр. 2-3.

Заклучоци од пленарниот состанок, год. 5, бр. 51 (1949), стр. 3.

Заклучоци од Седмиот пленум на Главниот одбор на Антифашистичкиот фронт на жените од Македонија, год. 8, бр. 83 (декември 1952), стр. 5.

Закон за забрана носење зар и фереџе, год. 7, бр. 74 (јануари 1951), стр. 2.

Јас самоиницијативно организирав осум аналфабетски курса со 210 неписмени жени Турчинки, год. 4, бр. 38 (декември 1947), стр. 7.

Јованова, Ленче. „Првите слободни избори во Македонија“, год. 2, бр. 5-6 (март-април 1945), стр. 1-2.

Јовановска, Ленче. „Албанската жена чекори по новиот пат“, год. 2, бр. 3-4 (јануари-февруари 1945), стр. 25-26.

Карамакова. „8 март меѓународниот борбен ден на жените. Осмомартовското натпреварување во нашите организации. Постигнати резултати во штипската организација на АФЖ“, год. 5, бр. 40-41 (февруари-март 1948), стр. 12.

Карацик’ – Крчинска, Љубица. „Видело“, год. 5, бр. 39 (јануари 1948), стр. 2.

Кацаволу, Н. „Тие се радостни, срек’ни...“, год. 6, бр. 67 (јуни 1950), стр. 5.

Кондарко, Бл. „Досегашните седмолетки ги заменија осмолетките“, год. 6, бр. 73 (декември 1950), стр. 6-7.

Костова, Васка. „11 Ноември наш најголем празник, Како минаа изборите, дописи“, бр. 14 (декември 1945), стр. 10.

Кратки вести од аналфабетската кампања, год. 4, бр. 38 (декември 1947), стр. 7.

Кратки вести. Припреми за 8 март во Гостиварско, год. 5, бр. 40-41 (февруари-март 1948), стр. 22.

Кратки вести, год. 4, бр. 38 (делември 1947), стр. 12.

Кратки вести, год. 5, бр. 42 (април 1948), стр. 9.

Културна хроника: Две значајни новини во културниот живот на националните малцинства кај нас, год. 6, бр. 64 (март 1950), стр. 17.

Л.Ј., „Болната Наџиде Абаз Ајдар ја повика комисијата дома како би можела и она да гласа“, год. 2, бр. 5-6 (март-април 1945), стр. 6.

Л.Ј., „Се образува I-та Македонска Народна Влада“, год. 2, бр. 7 (мај 1945), стр. 2.

Л.С., „Првиот конгрес на антифашискиот фронт на жените од Југославија“, год. 2, бр. 8-9 (јуни-јули 1945), стр. 4.

Лешоска, Ружа. „Низ нашата татковина“, год. 2, бр. 12-13 (октомври-ноември 1945), стр. 18.

Љ.А., „Одборничката Ениса Дајовска“, год. 6, бр. 63 (февруари 1950), стр. 9.

М.К., „Керима Муча, Шиптарка народен пратеник“, год. 6, бр. 64 (март 1950), стр. 2-3.

Малинска, Веселинка. „Пазењето на братството и единството на нашите народи тражи од нас поголемо политичко просветување“, год. 2, бр. 3-4 (јануари-февруари 1945), стр.2.

Матеска, Марија. „Во село Србиново-гостиварско формиран е одбор на АФЖ од Албанки“, год. 3, бр. 19 (мај 1946), стр. 6.

Миљовска, Д. „Да продолжиме со описменување на неписмените“ , год. 4, бр. 30-31 (април-мај 1947), стр. 16.

Миљовска, Деса. „Неколку заклучениј од досегашната работа за организирање од аналфабетски курсеви“, год. 3, бр. 19 (мај 1946), стр. 8.

Михајловиќ, Злата. „2000 кебиња за градежните работници...“ , год. 5, бр. 55 (1949), стр. 14-15.

Муслиманските жени од Кочани ги посетија болните војници, год. 3, бр. 15-16 (јануари-февруари 1946), стр. 16.

Н.Т., „Шиптарките се активизират“, год. 5, бр. 52 (1949), стр. 11.

На далечен пат...,год. 7, бр. 77 (април 1951), стр. 1-4.

Насловна страница на *Македонка*, год. 7, бр. 75 (февруари 1951).

Нашиот пат, год. 1, бр. 1 (ноември 1944), стр. 2.

Наште задачи, год. 3, бр. 15-16 (јануари-февруари 1946), стр. 1-2.

Ние ке гласаме за Тито... за Република, год. 2, бр. 12-13 (октомври-ноември 1945), стр. 9- 11.

Низ организациите на АФЖ, год. 4, бр. 27 (јануари 1947), стр. 13.

Низ организациите на АФЖ, год. 4, бр. 36-37 (октомври-ноември 1947), стр. 4-5.

Николески, Ванчо. „Фереџе пусто фереџе“, год. 5, бр. 39 (јануари 1948), стр. 9.

Од активноста на АФЖ, год. 3, бр. 24 (октомври 1946), стр. 4.

Од активноста на нашите организации, год. 5, бр. 53-54 (1949), стр. 9.

Од активноста на нашите организации. Седенките – главна форма за работа со жените во Штип, год. 8, бр. 83 (декември 1952), стр. 18.

Од активноста на нашите жени, год. 3, бр. 26 (декември 1946), стр. 7.

Од говорот на другарот Лазо Колишевски одржан на III-от конгрес на Народниот фронт на Југославија, год. 5, бр. 53-54 (1949), стр. 5.

Од говорот на другарот Тито на величественио митинг во Скопје, год. 5, бр. 57 (1949), стр. 5.

Од редакцијата, За албанската и турската страница, год. 3, бр. 24 (октомври 1946), стр. 12.

Од Резолуцијата на основните наредни задачи на КП на Македонија АФЖ, год. 5, бр. 49-50 (ноември 1948), стр. 1.

Од рефератот на другарот Лазо Колишевски, год. 5, бр. 49-50 (ноември 1948), стр. 4.

Описменувањето на жените од малинствата важна задача пред нашата организација, год. 5, бр. 61 (1949), стр. 7.

Организациите на АФЖ во изборите за фронтовските одбори, год. 5, бр. 40-41 (февруари-март 1948) стр. 7.

Пленарен состанок на Главниот одбор на АФЖ на Македонија, год. 5, бр. 51 (1949), стр. 1.

Поповски, П. „Фатиме Аки-оџова“, год. 5, бр. 45 (јули 1948), стр. 9-10.

Поповски, Панде. „Нека сите тргнат по нашиот пат. Во малцинското село Козјак – Охридско во задругата е формирана прва женска младинска бригада“, год. 5, бр. 56 (1949), стр. 14.

Постигнати резултати во претконгресното натпреварување од организациите на АФЖ, год. 5, бр. 49-50 (ноември 1948), стр. 6.

Прв 8 Март во слобода, год. 2, бр. 5-6 (март-април 1945) стр. 7.

Пред првиот конгрес на АФЖ за Македонија, год. 3, бр. 19 (мај 1946), стр. 7.

Пред третиот конгрес на Антифашистичкиот фронт на жените од Југославија, год. 6, бр. 70-71 (септември-октомври 1950), стр. 1.

Пред изборите за народни одбори. Фаарие Ибраимова – повереник на просветата, год. 5, бр. 61 (1949), стр. 4.

Преродба, год. 7, бр. 75 (февруари 1951), стр. 4-5.

Проблемот на запослување на жените. Корисна иницијатива, год. 8, бр. 83 (декември 1952), стр. 19.

Прославата на 8 март во нашите градои и села, год. 4, бр. 29 (март 1947), стр. 10.

Поповска, Вера. „Активноста на нашите организации“, год. 3, бр. 20 (јуни 1946), стр. 4.

Последна страница од *Македонка,* год. 7, бр. 76 (март 1961)

Работата за политичко и културно-просветно издигање на турчинките и шиптарките е задача на нашата организација, год. 7, бр. 78 (мај 1951), стр. 2.

Рухие Вели, год. 5, бр. 53-54 (1949) стр. 6.

Саиде Таип, год. 6, бр. 64 (март 1950), стр. 8.

Секојдневно расте учеството на најшироките женски маси во нашата земја во политичкиот, стопанскиот и општествениот живот, год. 6, бр. 72 (ноември 1950), стр. 12.

Сметнувањето на ферецето е првиот чекор што треба да го направиме ние Турчинките и Шиптарките, за да можеме навистина да ги користиме здобиените права, год. 4, бр. 30-31 (април-мај 1947), стр. 10-11.

Со какви резултати жените од Гостивар и околијата го дочекуат празникот 1 мај, год. 5, бр. 42 (април 1948), стр. 8

Теохарева, Невена. „Да го искористиме искуството од миналогодишната аналфабетската кампања. Четири пионерки – раководителки“, год. 5, бр. 60 (1949), стр. 5-6.

Тие се наша најголема грижа, год. 5, бр. 58 (1949), стр. 12-13.

Тодоровска, Б. „Изборите во Радовиш“, год. 2, бр. 5-6 (март-април 1945), стр. 4.

Тортески, М. „Низ цела Македонија народот со водушевление ги предава на народната власт житните вишкови“, год. 2, бр. 23 (семптември 1946), стр. 6.

Участвието на жените во изборите за народните одбори, год. 4, бр. 30-31 (април-мај 1947), стр. 7.

Участвието на нашите жени во обновата и изградбата на земјата, год. 3, бр. 17-18 (март-април 1946), стр. 1.

Фиданова, Славка. „Да е засилиме борбата против неписмеността“, год. 5, бр. 46-47 (август 1948), стр. 6.

Х. Василев, Киро. „За организована и планска борба против неписмеността“, год. 3, бр. 15-16 (јануари-февруари 1946), стр. 6.

Хаџи Василев, Киро. „Ликвидација на неписмеността – една од најважните задачи во петгодишниот план. Во школската 1947/48 год. во Македонија треба да се описменат 80.000 лугје и жени“, год. 4, бр. 35 (септември 1947), стр. 3-4.

Час за жената, Нова форма за работа во организацијата на АФЖ, год. 6, бр. 65 (април 1950), стр. 12.

Ширум целата наша република се засилува движењето за симнување на ферецето, год. 6, бр. 70-71 (септември-октомври 1950), стр. 4.

Шукри, Кефсер. „Македонската муслиманка се разбудуе“, год. 1, бр. 1 (ноември 1944), стр. 20.

Шукри, Рамо. „И туркинјата ке гласа“, год. 2, бр. 12-13 (октомври-ноември 1945), стр. 8.

Литература:

Akan Ellis, Burci. 2003. Shadow Genealogies. Memory and Identity Among Urban Muslims in Macedonia. New York: Columbia University Press.

Bakić-Hayden, Milica. 1995. “Nesting Orientalisms: The Case of Former Yugoslavia”. Slavic Review, 917-931. Vol. 54, No. 4.

Bonfiglioli, Chiara. 2012. “Becoming Citizens: The Politics of Women’s Emancipation in Socialist Yugoslavia”. Citizenship in Southeastern Europe. [Достапно на: http://www.citsee.eu/citsee-story/becoming-citizens-politics-women%E2%80%99s-emancipation-socialistyugoslavia, последен пат посетено на 28.9.2022].

Bonfiglioli, Chiara. 2018. “AFŽ activists’ biographies: an intersectional reading of women’s agency”. In The Lost Revolution – Women’s Antifascist Front Between Myth and Forgetting. (eds.) Dugandžić Andreja and Okić Tijana, 16-41. Sarajevo: Association for Culture and Art CRVENA.

Greble, Emily. 2021. Muslims and the Making od Modern Europe. Oxford University Press.

Hadžiristić, Tea. 2017. “Unveiling Muslim Women in Socialist Yugoslavia: the Body between Socialism, Secularism, and Colonialism”. In Religion & Gender, 184-203. Vol. 7, no. 2.

Poulton, Hugh. 2000. “The Muslim Experience in the Bakan States 1919-1991”. Nationalities Papers: The Journal of Nationalism and Ethnicity, 45-66. Vol. 28, No. 1.

Sklevicky, Lydia. 1996. Konji, žene, ratovi. ur. Dunja Rihtman Uaguštin. Zagreb: Druga.

Stojaković, Gordana. 2021. “Poruke o zaru i feredži u AFŽ štampi na srpskom jeziku (1947-1951): slučaj Kosmet”. ŻeNSki muzej. [Достапно на: https://zenskimuzejns.org.rs/2021/12/27/poruke-o-zaru-i-feredzi-u-afz-stampi-na-srpskom-jeziku-1947-1951-slucaj-kosmet/, последен пат посетено на 10.12.2024].

Арко, Сара. 2009. „’Јас (не) сум Торбеш’. Етничноста во едно западномакедонско село – конструкции и политизации“. Во: Етнолог 12-13, 187-208. Скопје: МЕД.

Величковска, Мања. 2022. „Наративните стратегии за создавање на женските ликови во книжевните прилози на списанието ‘Македонка’. Во Архиви на невидливите: Македонка - Орган на АФЖ (1944-1952), историски искуства и културна меморија, ур. Хаџиевска Ивана и Коцевска Јана, 187-222. Скопје: Центар за истражување на национализмот и културата (ЦИНИК).

Видиниќ, Горданче. 2013. „Зар, фереџе – минато или сегашност“. Во: Етнолог, Бр. 15, 3540. Скопје: Македонско етнолошко друштво.

Димовска, Сања. 2013. „Закон за забрана да се носи зар и фереџе во Македонија“. Во: Етнолог, Бр. 15, 41-54. Скопје: Македонско етнолошко друштво.

Леитнер-Стојанов, Дарко. 2002. „Образовни процеси. Писменоста и просветата во списанието ‘Македонка’ (1944-1952): Меѓу родова еманципација и политичка мобилизација“. Во: Архиви на невидливите: Македонка - Орган на АФЖ (1944-1952), историски искуства и културна меморија, ур. Хаџиевска Ивана и Коцевска Јана, 151-183. Скопје: Центар за истражување на национализмот и културата (ЦИНИК).

Светиева, Анета. 2001. „Транзиција на ‘терлик’“. Македонски фолклор, Бр. 58-59, Год. XXIX, 187-192. Скопје: Институт за фолклор „Марко Цепенков“.

Светиева, Анета. 2009. „За преселбите на балканските муслимани и за Нашинците – Торбеши, Помаци и други (Турци) во Турција“. ЕтноАнтропоЗум, Бр. 6, 38-68. Скопје: Институт за етнологија и антропологија.

Слапшак, Светлана. 2003. „Жена зад превез“. Женски икони на XX век. Скопје: Темплум [Достапно на https://okno.mk/node/58200, последен пат посетено на 10.10.2024].

Хаџиевска, Ивана. 2021. „Печатот и политичката дејственост на жените во македонското минато: теми и примери од учеството на жените во сферата на јавното и политичкото во 20 век“. Во: Архиви на невидливите: Жените во печатот од Вардарска Македонија помеѓу двете светски војни, ур. Хаџиевска Ивана и Коцевка Јана, 57-85. Скопје: Центар за истражување на национализмот и културата (ЦИНИК).

Хаџиевска, Ивана. 2022. Политичка историја. „Политичко издигнување на жените“: форми на политичко учество на жените во социјалистичка Македонија (1944-1953). Во: Архиви на невидливите: Македонка - Орган на АФЖ (1944-1952), историски искуства и културна меморија, ур. Хаџиевска Ивана и Коцевска Јана, 61-104. Скопје: Центар за истражување на национализмот и културата (ЦИНИК).

ПОЛИТИЧКИ КОНТРАДИКЦИИ

(Славчо Димитров)

Извори од списанието „Македонка“:

VII пленум на Главниот одбор на АФЖ на Македонија: Нашата работа и нашите задачи, год. 8, бр. 83, (декември 1952), стр. 3-4.

8 март 1945 во Македонија, год. 2, бр. 5-6 (март-април 1945), стр. 8-10.

Б. П. и Ч. П. „Воспитувањето на децата во периодот на полното созревање“, год. 8, бр. 83 (декември 1952), стр. 20.

Богданова, Н. „Положбата на жените во стара Југославија“, год. 5, бр. 51 (јануари 1949), стр. 6-7.

Борба за праведен мир и готовност да се брани независноста на нашата земја, е осмомартовски завет на сите жени од Југославија, год. 7, бр. 76 (март 1951), стр. 1-2.

В. „Зошто ја сакам својата професија“, год. 8, бр. 83 (декември 1952), стр. 9.

Георгиев-Дејан, Киро. „Демократските закони – гаранција за правата на жените“, год. 2, бр. 12-13 (октомври-ноември 1945), стр. 5-6.

Главен одбор на АФЖ. „Мајки, жени и сестри од Македонија, работнички, селанки, домаќинки, чиновнички!“, год. 2, бр. 12-13 (октомври-ноември 1945), стр. 1-2.

Главна конференција на Антифашистичкиот фронт на жените од Македонија, год. 1, бр. 2 (декември 1944), стр. 9-13.

Говор на Маршал Тито на II-от конгрес на АФЖ од Југославија, год. 5, бр. 40-41 (февруари-март 1948), стр. 1-3.

Да ги извршиме задачите од вториот конгрес, год. 5, бр. 45 (јули 1948), стр. 4-5.

Даскалова, Горица. „Во нашите фабрики настапи нов живот“, год. 2, бр. 7 (мај 1945), стр.5.

Жената во Скопска црна Гора, год. 1, бр. 1 (ноември 1944), стр. 11.

Значението на остварувањето на демократскиот сојуз на жените од целиот свет, год. 2, бр. 14 (декември 1945), стр. 3-5.

Како настанал меѓународниот женски ден 8 март, год. 2, бр. 5-6 (март-април 1945), стр. 24.

КПЈ – Единствен раководител на работните маси од нашата земја, год. 5, бр. 52 (1949), стр. 1.

Л. С. „Првиот конгрес на Антифашистичкиот фронт на жените од Југославија“, год. 2, бр. 8-9 (јуни-јули 1945), стр. 1.

Лихачева, Н. Ф. „Мајка-Воспитателка“, год. 5, бр. 44 (јуни 1948), стр. 8-9.

Макаренко, Д. С. „Дисциплина“, год. 5, бр. 52 (1949), стр. 16.

Македонка, год. 7, бр. 79 (јуни 1951), стр. 1.

Македонка, год. 7, бр. 81-82 (август-септември 1951).

Малинска, Веселинка. „Да го зајакнеме Антифашистичкиот фронт на жените во Македонија“, год. 1, бр. 1 (ноември 1944), стр. 8-10.

Мама е срек'на кога јас сум збринето во часовите кога е таја на работа, год. 7, бр. 76 (март 1951), стр. 17.

Маршал Тито-Раководител на нашата партија, год. 5, бр. 53-54 (1949), стр. 3.

Миљовска, Деса. „Како го спечаливме правото на глас“, год. 2, бр. 12-13 (октомври-ноември 1945), стр. 7.

Младината на Македонија ја прослави светската младинска недела, год. 2, бр. 5-6 (март-април 1945), стр. 25.

Нашиот пат, год. 1, бр. 1 (ноември 1944), стр. 1-3.

Ние ви советуваме, год. 7, бр. 80 (јули 1951), стр. 10.

Ние сме радост на родителите, год. 7, бр. 79 (јуни 1951), стр. 15.

Ние ќе гласаме за Тито... за Републиката, год. 2, бр. 12-13 (октомври-ноември 1945), стр. 9-11.

Низ работата на младинската пруга се коваат нови луѓе, год. 3, бр. 24 (октомври 1946), стр. 3.

Новогодишниот говор на маршалот на Југославија, год. 6, бр. 62 (јануари 1950), стр. 1-7.

Писмо од Пленумот на Централниот одбор на АФЖ до ЦК КПЈ, год. 5, бр. 46-47 (август-септември 1948), стр. 3.

Пленарен состанок на Главниот одбор на АФЖ од Македонија, год. 4, бр. 38 (декември 1947), стр. 2.

Пленарен состанок на Главниот одбор на АФЖ од Македонија, год. 5, бр. 51 (1949), стр. 1-3.

По иницијатива на Главниот одбор на АФЖ се одржа советување со архитектите во Скопје, год. 6, бр. 70-71 (септември-октомври 1950), стр. 12.

Положајот и улогата на жената во нова Југославија (дел од рефератот на другарот Тито), год. 8, бр. 83 (декември 1952), стр. 1-2.

Положбата на жена во бракот во минатото и сега, год. 7, бр. 78 (мај 1951), стр. 5-6.

Учеството на жените во одборите на народната власт, год. 8, бр. 83, (декември 1952), стр. 10.

Чаловска, Драга. „Младинската пруга Шамац-Сараево ќе биде ново работно училиште на нашата младина“, год. 4, бр. 29 (март 1947), стр. 5-6.

Чаловска, Л. „Планското стопанство и нашите задачи“, год. 4, бр. 28 (февруари 1947), стр. 1-2.

Шукри, Рамо. „И Туркињата ќе гласа“, год. 2, бр. 12-13 (октомври-ноември 1945), стр. 8.

Литература:

Ahmed, Sara. 2004. „Affective Economies“. In: Social Text 79, Vol. 22, No. 2, 117-139.

Ahmed, Sara. 2014. The Cultural Politics of Emotion. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Balibar, Étienne. 2014. Equaliberty: Political Essays. Durham and London: Duke University Presss.

Blackman, Lisa, Cromby, John, Hook, Derek, Papadopoulos, Dimitris and Walkerdine, Valerie. 2008. „Creating Subjectivities”. In: Subjectivity 22, 1-27.

Bloch, Ernst. 1996. The Utopian Function of Art and Literature. Cambridge: MIT Press.

Bonfiglioli, Chiara. 2012. Becoming citizens: the politics of women's emancipation in socialist Yugoslavia. [Достапно онлајн: http://www.citsee.eu, последно пристапено на 28.09.2022]

Dean, Jodi. 2016. Crowds and Party. London: Verso.

Dietz, G. Mary. 2003. „Current Controversies in Feminist Theory". In: Annual Review of Political Sciences 6, 399-431.

Fisher, Mark. 2014. Ghosts of My Life: Writings on Depression, Hauntology and Lost Futures. Winchester: Zero Books.

Frye, Marilyn. 1983. The Politics of Reality: Essays in Feminist Theory. Freedom: The Crossing Press.

Glynos, Jason, and Howarth, David. 2007. Logics of Critical Explanation in Social and Political Theory. New York: Routledge.

Godac-Dodić, Vera. 2021. „Gender Policies of the Yugoslav State in the Context of Socialism". In: Tokovi istorije (3), 199-228.

Gramsci, Antonio. 1971. Selections from the Prison Notebooks. New York: International Publishers.

Hall, Stuart. 2021. The Hard Road to Renewal: Thatcherism and the Crisis of the Left. London: Verson.

Honig B. 1992. „Toward an Agonistic Feminism: Hannah Arendt and the Politics of Identity". In: Feminists Theorize the Political, eds. Butler, Judith and Scott, W. Joan, 215-235. New York: Routledge.

Janacar – Webster, Barbara. 1990. Women and Revolution in Yugoslavia 1941-1945. Denver: Arden Press.

Jović, Dejan. „Communist Yugoslavia and Its 'Others'". In: Ideologies and National Identities: The Case of Twentieth-Century Southeastern Europe, eds. Lampe, John and Mazower, Mark, 277-290. Budapest and New York: CEU Press.

Laclau, Ernesto and Mouffe, Chantal. 2001. Hegemony and Socialist Strategy: Towards a Radical Democratic Politics. London: Verso.

Smith, Marie Ann. 2003. Laclau and Mouffe: The Radical Democratic Imaginary. New York: Routledge.

Laclau, Ernesto. 1996. Emancipations. London: Verso.

Laclau, Ernesto. 2000. „Identity and Hegemony: The Role of Universality in the Constitution of Political Logics". In: Contingency, Hegemony, Universality: Contemporary Dialogues on the Left, Eds. Butler, Judith, Laclau, Ernesto, and Zizek, Slavoj, 44-89. London: Verso Books.

Laclau, Ernesto. 2004. „Glimpsing the Future". In: A Critical Reader, eds. Critchley, Simon., and Marchart, Oliver, 279-328. London and New York: Routledge.

Laclau, Ernesto. 2005. On Populist Reason. London: Verso.

Marchart, Oliver. 2018. Thinking Antagonism: Political Ontology After Laclau. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Montag, Warren and Elsayed, Hanan. 2017. „Introduction: Balibar and the Citizen Subject". In: Balibar and the Citizen Subject, eds. Montag, Warren and Elsayed, Hanan, 1-36. Edinbourgh: Edinbourgh University Press.

Mouffe C. 1992. „Feminism, citizenship, and radical democratic politics". In: Feminists Theorize the Political, eds. Butler, Judith and Scott, W. Joan, 369-384. New York: Routledge.

Mouffe, Chantal. 2013. Agonistics. London: Verso.

Mouffe, Chantal. 2018. For a Left Populism. London: Verso.

Muñoz, José Esteban. 2019. Cruising Utopia, 10th Anniversary Edition: The Then and There of Queer Futurity. New York: New York University Press.

Negri, Antonio. 1991. Marx Beyond Marx: Lessons on the Grundrisse. New York: Autonomedia.

Okić, Tijana. 2016. „Od revolucionarnog do proizvodnog subjekta: alternativna historija AFŽ-a". U Izgubljena revolucija: AFŽ između mita i zaborava, ur. Andreja Dugandžić i Tijana Okić, 147-187. Sarajevo: Udruženje za kulturu i umjetnost Crvena.

Pantelić, Ivana. 2011. „Partizanke i Antifašistički front žena Jugoslavije (1942-1953)". U: ProFemina, leto/jesen, 81-97.

Papadopoulos, Dimitris. 2009. „In the Ruins of Representation: Identity, Individuality, Subjectification". In: British Journal of Social Psychology, 47, 139-165.

Pejanović, Snežana. 1984. Društvena jednakost i emancipacija žene. Beograd: Dečje novine.

Ramet, Sabrina. 1999. „In Tito's Time". In: Gender Politics in the Western Balkans: Women and Society in Yugoslavia and the Yugoslav Successor States, ed. Ramet, P. Sabrina and Magas, Branka, 89-105. PA: The Pennsylvania State University Press.

Ramet, Sabrina. 2006. The Three Yugoslavias: State Building and Legitimation, 1918-2005. Indiana: Indiana University Press.

Rancière, Jacques. 1991. The Ignorant Schoolmaster: Five Lessons in Intellectual Emancipation. Stanford: Stanford University Press.

Rancière, Jacques. 1992. „Politics, Identification, and Subjectivization". In: October, Vol. 61, The Identity in Question, 58-64.

Rancière, Jacques. 1999. Disagreement: Politics and Philosophy. Minneapolis: University of Minnesota Press.

Rancière, Jacques. 2004. The Politics of Aesthetics: The Distribution ofthe Sensible. London and New York: Continuum.

Rancière, Jacques. 2010. Dissensus: On Politics and Aesthetics. London and New York: Continuum.

Rancière, Jacques. 2021. On the Shores of Politics. London: Verso.

Scott, W., Joan. 1999. Gender and the Politics of History. New York: Columbia University Press.

Sklevicky, Lidija. 1996. Konji, žene, ratovi. Zagreb: Druga.

Stavrakakis, Yannis. 2005. „Passions of Identification". In: Discourse Theory in European Politics, eds. Howarth, David and Torfing, Jacob, 68-92. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Weeks, Kathie. 2018. Constituting Feminist Subjects. London: Verso.

Witttig, Monique. 1992. The Straight Mind and Other Essays. Boston: Beacon Press.

Woodward, L. Susan. 1985. „The Rights of Women: Ideology, Policy, and Social Change in Yugoslavia". In: Women, State and Part in Eastern Europe, Eds. Wolchik, L. Sharon and Meyer, G. Alfred. Durham: Duke University Press.

Божиновиќ, Неда. 1958. Положај жене у ФНРЈ. Београд: Култура.

Величковска, Мања. 2022. „Наративните стратегии за создавање на женските ликови во книжевните прилози на списанието 'Македонка'". Во: Архиви на невидливите: Македонка Орган на АФЖ (1944-1952), историски искуства и културна меморија, ур. Хаџиевска, Ивана и Коцевска, Јана, 187-224. Скопје: ЦИНИК.

Коцевска, Јана. 2022. „Социјални аспекти: Здравствените политики и политиките на грижа и нега низ страниците на „Македонка". Во: Архиви на невидливите: Македонка Орган на АФЖ (1944-1952), историски искуства и културна меморија, ур. Хаџиевска, Ивана и Коцевска, Јана, 153-183. Скопје: ЦИНИК.

Леинтер-Стојанов, Дарко. 2022. „Писменоста и просветата во списанието „Македонка" (1944-1952): Меѓу родова еманципација и политичка мобилизација". Во: Во: Архиви на невидливите: Македонка Орган на АФЖ (1944-1952), историски искуства и културна меморија, ур. Хаџиевска, Ивана и Коцевска, Јана, 153-183. Скопје: ЦИНИК.

Томић, Ивана Добривојевић. 2019. „Између небриге и незнања. Жене, сексуалност и репродуктивно здравље у социјалистичкој Југославији". Гласник Етнографског института САНУ, LXVII (2), 309-323.

УМЕТНИЧКО ИСТРАЖУВАЊЕ
(Христина Иваноска)

Извори од списанието „Македонка“:

Јаневски, Славко. „Џинови и снегулка: фрагмент од поемата Егејска барутна бајка“, год. 6, бр. 64 (март 1950), стр. 14.

Литература:

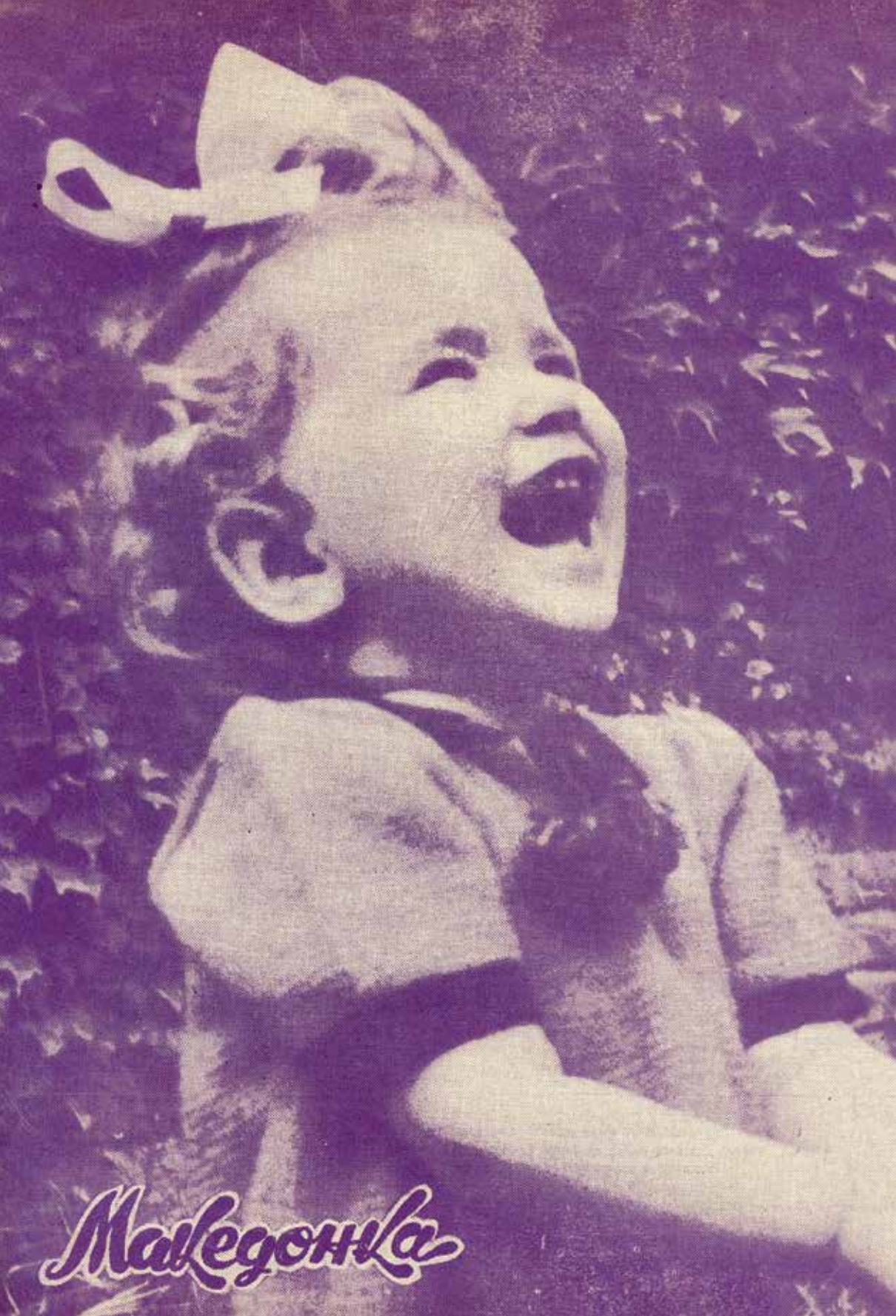
Malabu, Katrin. 2021. Izbrisano uživanje: klitoris i mišljenje. Beograd/Zagreb: FMK Fakultet za medije i komunikacije, Univerzitet Singidunum i Multimedijalni institut,

Атанасовска, Грација. Превод на песната „Разонода“ од Одри Лорд во рамки на Преведувачка работилница: Оснажувачкото еротско во поезијата на Одри Лорд. Медуза, октомври 18, 2021. Последно пристапено на 5 ноември. https://meduza.mk/fem-101/preveduvachka-rabotilnitsa-osnazhuvachkoto-erotsko-vo- poezi%d1%98ata-na-odri-lord/

Иригаре Лис. 2002. Спекулум на другата жена. Скопје: Евро-Балкан Пресс.

Трифуновска, Радмила. 1968. Жена и војна. Скопје: Македонска книга.

КОРИСТЕНИ ВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛИ

Македонка

Користени визуелни материјали[1]

стр. 1 Насловна страница на *Македонка*, год. 3, бр. 20 (јуни 1946).

стр. 7 Насловна страница на *Македонка*, год. 4, бр. 30-31 (април-мај 1947).

стр. 33 Насловна страница на *Македонка*, год. 5, бр. 39 (јануари 1948).

стр. 69 ИСТОРИСКИ НАРАТИВИ, насловна страница на *Македонка*, год. 5, бр. 59 (1949).

стр. 81 „Пренос на телните остатоци на Гоце Делчев во слободна Македонија", год. 3, бр.24 (октомври 1946), стр. 2.

стр. 85 Динев, Ангел. „Жените во Илинденската епопеја", год.6, бр.69, (август 1950), стр.1-2.

стр. 89 „11 октомври", год. 5, бр. 46-47 (август-септември 1948), стр.1.

стр. 97 РЕЛИГИСКИ ПЕРСПЕКТИВИ, насловна страница *Македонка*, год. 5, бр. 51 (1949).

стр. 111 „11 Ноември наш најголем празник", год. 2, бр. 14 (декември 1945), стр. 11.

стр. 112 Шукри, Рамо. „И Туркинјата ке гласа", год. 2, бр. 12-13 (октомври-ноември 1945), стр. 8.

стр. 123 Богданова, Нада. „Децата на падналите борци и задачите на АФЖ за нивното збринување", год. 2, бр. 14 (декември 1945), стр. 13.

стр. 135 „Низ нашата татковина",год. 2, бр. 12-13 (октомври-ноември 1945) стр. 18.

стр. 144 „Преродба", год. 7, бр. 75 (февруари 1951), стр. 4.

стр. 153 Задна корица на *Македонка*, год. 7, бр. 76 (март 1951).

стр. 157 ПОЛИТИЧКИ КОНТРАДИКЦИИ, насловна страница *Македонка*, год. 5, бр. 43 (мај 1948).

стр. 201 Насловна страница *Македонка*, год. 5, бр. 56 (1949).

стр. 209 „Ние ви советуваме", год. 7, бр. 80 (јули 1951), стр. 10.

---

1 Сите визуелни материјали што се користени во овој зборник, а се преземени од списанието „Македонка", се користени со одобрение за умножување на граѓа од општиот фонд при потреба од јавно прикажување и објавување на Народната библиотека на Република Србија во Белград: „Македонка – Орган на АФЖ Македонија" (сигнатура: НБС П775).

стр. 219 УМЕТНИЧКО ИСТРАЖУВАЊЕ, насловна страница *Македонка*, год. 8, бр. 83 (декември 1952).

стр. 223–231 Иваноска, Христина. „Плот во цут“, 2024, дел од инсталација, мурал со сув пигмент на ѕид, 888 x 330 см, 32. меморијал Надежда Петровиќ „Меморијал Соња С“, куратorка: Зденка Бадовинац, Уметничка галерија „Надежда Петровиќ“, Чачак. Фотографија: Миленко Савовиќ.

стр. 235 КОРИСТЕНИ ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА, насловна страница *Македонка*, год. 5, бр. 40-41 (февруари-март 1948).

стр. 257 КОРИСТЕНИ ВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛИ, насловна страница *Македонка*, год. 5, бр. 58 (1949).

стр. 261 БИОГРАФИИ НА АВТОР(К)ИТЕ, насловна страница *Македонка*, год. 5, бр. 44 (јуни 1948).

БИОГРАФИИ НА АВТОР(К)И

Malegonla
44

Ана Ашталковска Гајтаноска е редовен професор на Институтот за етнологија и антропологија при Природно-математичкиот факултет, на УКИМ, Скопје по предметите Антропологија на етничност, Методологија на етнолошки и антрополошки истражувања, Интерпретации н Балканот, Етнологија на Албанците во Македонија, Етнолошки и антрополошки теории и други.. Докторирала на тема „Антропологија на интимноста во македонската народна култура“, што се занимава со методолошките прашања при истражување интимни теми. Во последно време се интересира за историјата на таканаречените „национални дисциплини“ во македонски контекст, како фолклористиката, етнологијата и антропологијата и за нивната еволуција од етноцентричен кон хуманистички пристап во проучувањето на различните заедници.

Ана Коларић е вонреден професор на Катедрата за компаративна книжевност и теорија на книжевноста, Филолошки факултет на Универзитетот во Белград. Нејзините истражувачки интереси опфаќаат Англо-американски модернизам, историја на книжевна критика, феминистичка теорија и критика, (женска) интелектуална историја, периодични студии, како и феминистичка педагогија. Таа учествувала во многу истражувачки проекти и интелектуални мрежи, од неодамна во билатерален истражувачки проект „Родот и интелектуалната историја во српскиот и словенечкиот периодичен печат во 20-тиот век“ (2023-2025), како координаторка, и во *COST Action 22121: Rising nationalisms, shifting geopolitics and the future of European higher education/research openness (2023-2027)*. Таа публикувала многу истражувачки трудови и две монографии. Првата, *Rod, modernost i emancipacija. Uredničke politike u časopisima Žena (1911-1914) i The Freewoman (1911-1912)* (Beograd: Fabrika knjiga, 2017), и втората во 2021 година, *Periodika u feminističkoj učionici. Časopis Ženski pokret (1920-1938) i studije književnosti.*

Јана Коцевска дипломирала на Институтот за етнологија и антропологија во Скопје. Основачка е на Здружението за промоција на женската активност „Тиииит! Инк“ и е една од основачките на феминистичкиот фестивал „Прво па женско“. Исто така, таа е една од основачите на ЦИНИК – Центарот за истражување на национализмот и културата. Во изминатата деценија активна е на независната културна сцена низ неколку позначајни настани и фестивали меѓу кои скопскиот Викенд на гордоста и КРИК – Фестивалот за критичка култура во Скопје, во организација на „Контрапункт“. Во моментот е претседател на Управниот одбор на КСП Центар Јадро – мешовита установа од областа на културата. Се интересира за феминистички практики во културата и уметноста, како и родовите перспективи во секојдневнието.

Петар Тодоров студирал историја на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, последипломски студии завршил на Високата школа за општествени науки – EHESS во Париз во 2006 година, а докторската дисертација ја одбранил во 2013 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Неговиот истражувачкиот интерес е насочен кон општествената и урбана историја во 19. и 20. век на Османлиската Империја и на Балканот. Освен тоа, во неговиот истражувачки интерес се вклучени и прашањата на наставата по историја и (зло)употреба на историјата во современите општества. Престојувал со подолги и покуси истражувачки престои на Универзитетот во Виена, Американскиот научен центар во Софија, „Георг Екерт“ Институтот за истражување учебници во Брауншвајг. Од 2014 до 2016 година бил визитинг-професор по Историја на Балканот на Универзитетот „Истанбул шехир“. Од 2021 до 2024 година бил член на управниот одбор при Опсерваторијата за настава по историја при Советот на Европа. Од 2009 година е вработен во Институтот за национална историја, Скопје.

Славчо Димитров е истражувач, теоретичар, активист и куратор. Има дипломирано Општа и компаративна книжевност на Филолошкиот факултет на УКИМ, а магистрира првин на Родови студии и филозофија на Институтот Евро-Балкан, а потоа и на Трансдисциплинарни родови студии на Кембриџ Универзитетот во ВБ. Докторираше во 2023 на Одделот за трансдисциплинарни студии на современите медиуми и уметности на ФМК, Белград. Основач е на интернационалната летна школа Summer School for Sexualities, Cultures and Politics во Белград, и е еден од основачите на IPAK.Center – Research Center for Identities, Cultures and Politics во Белград. Димитров има објавено многу текстови во областа на културните студии, политичката филозофија, студиите на перформансот, телесноста и афектите, квир теоријата итн. во регионални и интернационални списанија и книги. Добитник е на годишна награда "Ладислав Баришиќ" на AICA Македонија за 2018, и на Igor Zabel Award for Culture and Theory – Grant – 2020.

Христина Иваноска (1974), преку својата уметничко-истражувачка практика, се фокусира на прашањата за потиснување, контрола и конструирање на колективната меморија во однос на стратегиите и политиката на отпор на жените. Таа создава објекти, текстови, цртежи, видеа, перформанси и инсталации, честопати работејќи интердисциплинарно, и критички го истражува искуството на денешните социјални и политички системи и нивната врска со теоријата и историјата. Таа им дава важност на рачната работа, како што се везот, ткаењето, грнчарството и пачворк-техниката или мозаик од парчиња платно, како медиуми на политичка и социјална вредност преку кои е изразена индивидуална борба и ограничувањата. Нејзините дела биле изложени во многубројни значајни институции и независни простори во земјава и во странство. Во моментов, Иваноска е докторски кандидат на Програмата за истражување во уметничката практика при Академијата за ликовна уметност во Виена.

Составувачка на библиографијата на „Македонка – Орган на АФЖ (1944-1952)“ во рамки на проектот Архиви на невидливите е Елени Новаковска.

Елени Новаковска (1971), библиотекар-советник во Националната и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“ - Скопје (од 1997 г.) вработена во Збирката за музичка уметност. Дипломира музикологија, а магистрира сонологија на Факултетот за музичка уметност во Скопје. Како библиотекар-советник работи на научно-истражувачка работа, собирање, обработка, заштита и промоција на македонското музичко културно наследство, и едукација на библиотечниот кадар. Нејзините трудови се објавени од страна на МАНУ, СОКОМ, НУБ „Св. Климент Охридски“, „Интермедиа“, „Viva Music“, IRAM, „Blue Shield“, Народна библиотека Србије, Equinox, В. Малјановска, Muzikološki institut SANU/University of Ljubljana Press и други. Таа е автор и коавтор на следните монографии: Солзи од убоста на музиката : музички рецензии. кн. 1 (2024); Младинскиот културен центар, двигател во развојот на локалната рок и џез-сцена: по повод 50 години од постоењето на МКЦ (коавтор со Ј. Папазова, 2022); Историја на македонската популарна музика (коавтор со Ј. Папазова, 2021); Маестро Александар Џамбазов: живот низ сеќавања, афоризми сентенции (коавтор со Ј. Папазова, 2016); Библиографија на македонската музика: Печатени музикалии. кн. 1 (2016).

Изданието е финансиски помогнато од Фондацијата „Хајнрих Бел“ – Босна и Херцеговина, Северна Македонија и Министерството за култура на Република Северна Македонија. Ставовите на автор(к)ите и уредничката не се нужно во согласност со оние на донаторите.

HEINRICH BÖLL STIFTUNG
SARAJEVO
Bosnia and Herzegovina | North Macedonia

Република Северна Македонија
Министерство за култура

CIP - Каталогизација во публикација Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

050:94-055.2(497.7)”1944/1952”(082)
050:930.85-055.2(497.7)”1944/1952”(082)
305-055.2:930(497.7)(082)

АРХИВИ на невидливите : Македонка : орган на АФЖ (1944-1952), артикулации на сеќавања и критички прикази / [автор(к)и Ана Коларић ... и др.]. - Скопје : Центар за истражување на национализмот и културата - ЦИНИК, 2024. - 265 стр. : илустр. ; 24 см

Фусноти кон текстот. - Биографии на автор(к)и: стр. 262-265. - Други автори: Петар Тодоров, Ана Ашталковска Гајтаноска, Славчо Димитров, Христина Иваноска. - Библиографија: стр. [232]-254

ISBN 978-608-66464-8-6

1. Коларић, Ана [автор] 2. Тодоров, Петар [автор] 3. Ашталковска Гајтаноска, Ана [автор] 4. Димитров, Славчо [автор] 5. Иваноска, Христина [автор]
а) „Македонка“ (списание) -- Историја -- Жени -- Македонија -- 1944-1952 -- Зборници
б) Родови студии -- Жени -- Историографија -- Македонија -- Зборници

COBISS.MK-ID 64846085